

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI ¹⁾

z dnia 2010 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu
przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program
rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na
lata 2007–2013**

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. Nr 33, poz. 262 i Nr 161, poz. 1286 oraz z 2010 r. Nr 39, poz. 218 i Nr 76, poz. 500) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 5 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) jednorazowym zwiększeniu w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania powierzchni użytków rolnych, na których to zobowiązanie jest realizowane, w zakresie pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4, 5 lub 6;

2) jednorazowym dodaniu w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania poszczególnych wariantów pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4, 5, 6 lub 7;”;

2) w § 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 98, poz. 634, Nr 214, poz. 1349 i Nr 237, poz. 1655, z 2009 r. Nr 20, poz. 105 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 490 i Nr 148, poz. 993.

- „3) pkt 4 i 5 – jest przyznawana, jeżeli rolnik posiada dokumentację przyrodniczą stanowiącą szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną na formularzu udostępnionym przez Agencję przez podmiot, o którym mowa w § 2 ust. 2, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach określonych wariantów tych pakietów;”;
- 3) w § 9 w ust. 2 w pkt 3 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) wszystkie uprawiane drzewa są ukorzenione i spełniają wymagania dotyczące wysokości i grubości elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego, określone dla drzewek owocowych w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania oraz jakości materiału siewnego, oraz nie są uprawiane na gruntach zmeliorowanych;”;
- 4) w § 11 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do krów, kłaczy, loch lub matek owiec, jeżeli ich liczba w stadzie wynosi co najmniej;”;
- 5) w § 13:
a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„1) hektar gruntu i powierzchni działek rolnych lub
2) sztukę zwierzęcia i liczby krów, kłaczy, loch i matek owiec, lub”,
b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:
„2a. Przy ustalaniu wysokości płatności rolnośrodowiskowej przysługującej do działek rolnych użytkowanych jako użytki rolne, uwzględnia się powierzchnię tych działek nie większą jednak niż maksymalny kwalifikowany obszar, o którym mowa w art. 6 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009, określony w systemie identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.
2b. W przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 4 rozporządzenia nr 1975/2006, zmniejszeń lub wykluczeń, o których mowa w ust. 1, dokonuje się zgodnie z przepisami art. 17 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1975/2006.”;
- 6) uchyla się § 15;
- 7) w § 19:

- a) w ust. 1:
- uchyla się pkt 1,
 - pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) oświadczenie podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych zawierające wykaz zwierząt objętych programem ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7.”,
- b) w ust. 2:
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) oświadczenie podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych zawierające wykaz zwierząt objętych programem ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7, jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w stadzie zwierząt objętych programem ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych nastąpiły zmiany;”
- c) uchyla się ust. 4;
- 8) w § 27 w ust. 1 część wspólna otrzymuje brzmienie:
„– w stosunku do których stwierdzono takie uchybienie, z tym że w przypadkach wymienionych w załączniku nr 7 płatność rolnośrodowiskowa przysługuje w zmniejszonej wysokości w części dotyczącej danego pakietu albo wariantu.”;
- 9) w § 35 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) niezależna od woli rolnika utrata przez zwierzę wartości hodowlanej w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, z 2009 r. Nr 223, poz. 1775 oraz z 2010 r. Nr 127, poz. 857), ze względu na którą to zwierzę zostało objęte programem ochrony zasobów genetycznych – w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7.”;
- 10) po § 35 dodaje się § 35a w brzmieniu:

„§ 35a. 1. Jeżeli na skutek działania siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, o których mowa w art. 47 ust. 1 lit. b–f rozporządzenia nr 1974/2006 i § 35, rolnik nie może dalej realizować zobowiązania rolnośrodowiskowego albo jego części, może on wystąpić do kierownika biura powiatowego Agencji z wnioskiem o wygaszenie tego zobowiązania w całości albo w odpowiedniej części.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się dokonując zgłoszenia, o którym mowa w art. 47 ust. 2 rozporządzenia nr 1974/2006.

3. Kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji administracyjnej, wygasza zobowiązanie rolnośrodowiskowe w całości albo w odpowiedniej części, jeżeli spełnione są przesłanki określone w ust. 1 i 2.

4. Ustalając spełnienie przesłanki określonej w ust. 1 kierownik biura powiatowego Agencji bierze pod uwagę możliwość przywrócenia przez rolnika stanu sprzed wystąpienia siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności umożliwiającego przyznanie temu rolnikowi w kolejnym roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego płatności rolnośrodowiskowej.”;

11) po § 43a dodaje się § 43b w brzmieniu:

„§ 43b. Począwszy od dnia 15 marca 2011 r. nie można podjąć zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1 lub 3, a płatność rolnośrodowiskowa w ramach tych pakietów jest przyznawana wyłącznie tym rolnikom, którzy realizują zobowiązanie rolnośrodowiskowe w tym zakresie podjęte przed tym dniem.”;

12) w załączniku nr 2 do rozporządzenia tabela I otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

13) w załączniku nr 3 do rozporządzenia:

a) w części I. Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) koszenie w terminie do dnia 31 lipca lub wypasanie w okresie wegetacyjnym traw na trwałych użytkach zielonych;”;

b) w części II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) koszenie do dnia 31 lipca lub wypasanie w okresie wegetacyjnym traw na trwałych użytkach zielonych oraz usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych

przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany;”,

c) w części VI. Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wymogi dla pakietu:

- 1) realizowanie programu ochrony zasobów genetycznych zwierząt danej rasy;
- 2) utrzymywanie zwierząt danej rasy w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy, do których została przyznana płatność rolnośrodowiskowa w danym roku, a do czasu przyznania tej płatności – w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy objętych wnioskiem o przyznanie tej płatności rolnośrodowiskowej, lecz nie mniejszej niż liczba zwierząt, do których została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa.”;

14)w załączniku nr 5 do rozporządzenia w tabeli lp. 43 dotycząca wariantu 8.1. Wsiewki poplonowe, lp. 44 dotycząca wariantu 8.2. Międzyplon ozimy oraz lp. 45 dotycząca wariantu 8.3. Międzyplon ścierniskowy otrzymują brzmienie:

43	Wariant 8.1. Wsiewki poplonowe	330 zł/ha
		458 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
44	Wariant 8.2. Międzyplon ozimy	420 zł/ha
		750 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
45	Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy	400 zł/ha
		690 zł/ha – w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną

15)załącznik nr 7 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia;

16)użyte w załączniku nr 3 do rozporządzenia w części II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne, w załączniku nr 4 do rozporządzenia w ust. 1, w załączniku nr 5 do rozporządzenia, w załączniku nr 7 do rozporządzenia i w załączniku nr 8 do rozporządzenia wyrazy „z certyfikatem zgodności” zastępuje się wyrazami „dla których zakończono okres przestawiania”.

§ 2. Do postępowań w sprawie przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, zwanej dalej „płatnością rolnośrodowiskową”, wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe, chyba że § 3 i § 4 stanowią inaczej.

§ 3. Płatność rolnośrodowiskowa za realizację w 2010 r. zobowiązania rolnośrodowiskowego, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia wymienionego w § 1, zwanego dalej „zobowiązaniem rolnośrodowiskowym”, w zakresie pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, o którym mowa w § 1, jest przyznawana w wysokości obliczonej na podstawie stawek płatności rolnośrodowiskowej określonych dla wariantów tego pakietu w załączniku nr 5 do rozporządzenia wymienionego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, jeżeli wnioskodawca na wezwanie kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oświadczy, że wyraża na to zgodę.

§ 4. 1. Płatność rolnośrodowiskowa za realizację w 2010 r. zobowiązania rolnośrodowiskowego przysługuje w wysokości zmniejszonej zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia, o którym mowa w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, w przypadku stwierdzenia uchybienia określonego w tym załączniku.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku stwierdzenia uchybienia polegającego na zmniejszeniu liczby zwierząt, które powinny być utrzymywane, w przypadku realizacji pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, o którym mowa w § 1.

§ 5. 1. Wymóg, o którym mowa w załączniku nr 3 do rozporządzenia wymienionego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem część VI. Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie ust. 1 pkt 2, w przypadku zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, o którym mowa w § 1, podjętego przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, jest przestrzegany:

- 1) od dnia 15 marca 2011 r.;
- 2) przez utrzymywanie zwierząt danej rasy w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy, do których została przyznana płatność rolnośrodowiskowa za realizację tego zobowiązania w danym roku., a do czasu przyznania tej płatności – w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy objętych wnioskiem o przyznanie tej płatności, lecz nie mniejszej niż liczba zwierząt, do których została przyznana płatność rolnośrodowiskowa w 2011 r.

2. W 2011 r. rolnicy realizujący zobowiązanie rolnośrodowiskowe, o którym mowa w ust. 1, do wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej dołączają również:

- 1) dokument, o którym mowa w § 19 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia wymienionego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem;
- 2) zaświadczenie o stanie średniorocznym zwierząt, do których przysługuje płatność rolnośrodowiskowa za 2010 r., wydane przez podmiot prowadzący księgę hodowlaną lub podmiot prowadzący ocenę wartości użytkowej zwierząt wraz z wykazem tych zwierząt potwierdzoną przez podmiot upoważniony do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych, a w przypadku świń – przez prowadzącego księgę hodowlaną.

§ 6. Do zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych przed dniem 15 marca 2011 r. przepis § 9 ust. 2 pkt 3 lit. a rozporządzenia wymienionego w § 1 stosuje się w brzmieniu dotychczasowym.

§ 7. Przepis § 35 pkt 6 rozporządzenia wymienionego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem stosuje się do zdarzeń, które nastąpią nie wcześniej niż w dniu 15 marca 2011 r.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Tabela I.

WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW	NIEZGODNOŚCI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW	NARUSZENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW	ZASIĘG ¹⁾	DOTKLIWOŚĆ ²⁾	TRWAŁOŚĆ ³⁾
<p>1. Przestrzeganie przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033), nakazu przechowywania nawozów naturalnych, innych niż wymienione w art. 25 ust. 1 ustawy, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu;</p> <p>Przestrzeganie nakazu przechowywania gnojówki i gnojowicy w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tego nawozu od dnia 1 stycznia 2011 r., a w przypadku obszarów szczególnie narażonych w rozumieniu przepisów w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, o</p>	<p>1. Nieprzestrzeganie przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu nakazu przechowywania nawozów naturalnych, innych niż wymienione w art. 25 ust. 1 ustawy, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu;</p> <p>Nieprzestrzeganie nakazu przechowywania gnojówki i gnojowicy w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tego nawozu od dnia 1 stycznia 2011 r., a w przypadku obszarów szczególnie narażonych w rozumieniu przepisów w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu</p>	<p>1. Stwierdzono, że podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu nie przestrzegają nakazu przechowywania nawozów naturalnych, innych niż wymienione w art. 25 ust. 1 ustawy, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu;</p> <p>Stwierdzono, że pojemność zbiorników na gnojowicę i na gnojówkę nie wystarcza, aby były one przechowywane przez okres, kiedy nie są wykorzystywane rolniczo - co najmniej 6 miesięcy na obszarach OSN lub 4 miesiące – poza obszarami OSN i nie są zbiornikami szczelnymi (nie zapobiegają przeciekom do gruntu);</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>

<p>pojemności umożliwiającej przechowywanie tych nawozów przez okres co najmniej 6 miesięcy;</p> <p>Przestrzeganie nakazu aby zbiorniki na gnojówkę i gnojowicę były zbiornikami zamkniętymi w rozumieniu przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie;</p> <p>- art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, o pojemności umożliwiającej przechowywanie tych nawozów przez okres co najmniej 6 miesięcy;</p> <p>Nieprzestrzeganie nakazu aby zbiorniki na gnojówkę i gnojowicę były zbiornikami zamkniętymi w rozumieniu przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie.</p>	<p>Stwierdzono, że zbiorniki na gnojowicę i na gnojówkę nie są one zbiornikami zamkniętymi.</p>		
<p>2. Zakaz stosowania w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającego więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych;</p> <p>- art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>2. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającego więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych.</p>	<p>2. Stwierdzono, że dopuszczalna dawka nawozu naturalnego (170 kg N w czystym składniku) w danym roku na 1 hektar użytków rolnych została przekroczona.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>
<p>3. Przestrzeganie nakazu przykrycia lub zmieszania z glebą nawozów naturalnych nie później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyłączeniem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych;</p> <p>- § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania</p>	<p>3. Nieprzestrzeganie nakazu przykrycia lub zmieszania z glebą nawozów naturalnych nie później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyłączeniem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych.</p>	<p>3. Stwierdzono, że nawozy naturalne oraz organiczne zastosowane na gruntach ornych nie zostały przykryte lub wymieszane z glebą najpóźniej następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyjątkiem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych.</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>

nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz. U. Nr 80, poz. 479).					
<p>4. Przestrzeganie zakazu stosowania nawozów na glebach przykrytych wodą, zamarniętych do 30 cm oraz podczas opadów deszczu;</p> <p>- art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>4. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem, zamarniętych do 30 cm oraz podczas opadów deszczu.</p>	<p>4. Zastosowano nawozy na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem, zamarniętych do 30 cm oraz podczas opadów deszczu.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>
<p>5. Przestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych i organicznych, w postaci stałej lub płynnej, poza okresem od dnia 1 marca do dnia 30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych pod uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe);</p> <p>- § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania .</p>	<p>5. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych i organicznych, w postaci stałej lub płynnej, poza okresem od dnia 1 marca do dnia 30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych pod uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe).</p>	<p>5. Zastosowano nawozy naturalne lub organiczne w okresie od początku grudnia do końca lutego, z wyjątkiem nawozów stosowanych pod uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe).</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>
<p>6. Przestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi;</p> <p>- art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>6. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi.</p>	<p>6. Zastosowano nawozy naturalne w postaci płynnej w podczas okresu wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>

<p>7. Przestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych – na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%;</p> <p>- art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>7. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych – na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%.</p>	<p>7. Zastosowano nawozy naturalne w postaci płynnej oraz azotowe na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>
<p>8. Przestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych w odległości mniejszej niż 20 m od strefy ochronnej źródeł wody, ujęć wody, brzegu zbiorników wodnych, zbiorników oraz cieków wodnych, kąpielisk zlokalizowanych na wodach powierzchniowych oraz obszarów morskiego pasa nadbrzeżnego;</p> <p>- § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania.</p>	<p>8. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych w odległości mniejszej niż 20 m od strefy ochronnej źródeł wody, ujęć wody, brzegu zbiorników oraz cieków wodnych, kąpielisk zlokalizowanych na wodach powierzchniowych oraz obszarów morskiego pasa nadbrzeżnego.</p>	<p>8. Zastosowano nawozy naturalne z naruszeniem wymaganej w odległości mniejszej niż 20 m od strefy wód, w tym od strefy ochronnej źródeł, ujęć wody, brzegu zbiorników oraz cieków wodnych lub kąpielisk zlokalizowanych na wodach powierzchniowych oraz obszarów morskiego pasa nadbrzeżnego.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>
<p>9. Przestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych i organicznych, w postaci stałej, podczas wegetacji roślin na użytkach zielonych i wieloletnie uprawy polowe roślin nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi;</p>	<p>9. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych i organicznych, w postaci stałej, podczas wegetacji roślin na użytkach zielonych i wieloletnie uprawy polowe roślin nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.</p>	<p>9. Zastosowano nawóz naturalny lub organiczny w postaci stałej podczas wegetacji roślin na użytkach zielonych i wieloletnie uprawy polowe roślin nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>

<p>- § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania.</p>				
<p>10. Przestrzeganie zakazu stosowania nawozów niedopuszczonych do obrotu;</p> <p>- art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>10. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów niedopuszczonych do obrotu.</p>	<p>10. Stwierdzono zastosowanie nawozów niedopuszczonych do obrotu.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>

- 1) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium zasięgu w odniesieniu do naruszenia nr 1-10:
 - 1) 1 pkt - ograniczony do gospodarstwa rolnego;
 - 2) 3 pkt - ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z gospodarstwem;
 - 3) 5 pkt - wykraczający poza gospodarstwo rolne.
- 2) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium dotkliwości, w zależności od reakcji środowiska na naruszenie, w odniesieniu do naruszenia nr:
 - 1) 2:
 - a) 1 pkt - stwierdzono niedobór pojemności urządzeń nie większy niż 20 %,
 - b) 3 pkt - stwierdzono niedobór pojemności urządzeń większy niż 20 %, lecz nie większy niż 40 %,
 - c) 5 pkt - stwierdzono niedobór pojemności urządzeń większy niż 40 %;
 - 2) 5:
 - a) 1 pkt - dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona nie więcej niż o 30 kg azotu całkowitego w danym roku na 1 ha użytków rolnych,
 - b) 3 pkt - dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona więcej niż o 30 kg, lecz nie więcej niż o 60 kg azotu całkowitego w danym roku na 1 ha użytków rolnych,
 - c) 5 pkt - dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona więcej niż o 60 kg azotu całkowitego w danym roku na 1 ha użytków rolnych;
 - 3) 1, 3-4, 6-10:
 - a) 1 pkt - negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz potencjalnie możliwy w nieokreślonym czasie,
 - b) 3 pkt - negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku kalendarzowym, lub potencjalnie możliwe zagrożenie dla życia ludzi lub zwierząt,
 - c) 5 pkt - negatywny efekt dla środowiska widoczny w tym samym roku kalendarzowym lub prawdopodobne zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt;
- 3) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium trwałości w odniesieniu do naruszenia nr 1-10:

- 1) 1 pkt - odwracalna krótkotrwała, bez konieczności podejmowania działań naprawczych lub podejmowane działania naprawcze nie wymagają dużych nakładów pracy;
 2) 3 pkt - odwracalna długotrwała, a wymagane działania naprawcze wiążą się ze znacznymi nakładami pracy.

WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN	NIEZGODNOŚCI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN	NARUSZENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN	Zasięg¹⁾	Dotkliwość²⁾	Trwałość³⁾
<p>1. Stosowanie wyłącznie środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu;</p> <p>- art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.).</p>	<p>1. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania innych niż dopuszczone do obrotu środków ochrony roślin.</p>	<p>1. Stwierdzono zastosowanie środków ochrony roślin niedopuszczonych do obrotu.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>5 pkt</p>	<p>5 pkt</p>
<p>2. Stosowanie środków ochrony roślin, zgodnie z etykietą-instrukcją stosowania, ściśle z podanymi w niej zaleceniami oraz w taki sposób, aby nie dopuścić do zagrożenia zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska;</p> <p>- art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>2. Nieprzestrzeganie nakazu stosowania środków ochrony roślin, wyłącznie zgodnie z etykietą-instrukcją stosowania, ściśle z podanymi w niej zaleceniami oraz w taki sposób, aby nie dopuścić do zagrożenia zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska.</p>	<p>2. Stwierdzono zastosowanie środków ochrony roślin niezgodnie z etykietą-instrukcją stosowania, nieściśle z podanymi w niej zaleceniami oraz w sposób, zagrażający zdrowiu człowieka, zwierząt lub środowiska.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>
<p>3. Prowadzenie ewidencji stosowania środków ochrony roślin;</p> <p>- art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>3. Nieprowadzenie ewidencji stosowania środków ochrony roślin.</p>	<p>3. Stwierdzono niekompletność lub brak ewidencji stosowania środków ochrony roślin.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>

<p>4. Wykonywanie zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin w produkcji rolnej wyłącznie przez osoby, które ukończyły szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin i posiadają aktualne zaświadczenie o ukończeniu tego szkolenia;</p> <p>- art. 74 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>4. Nieprzestrzeganie zakazu wykonywania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin w produkcji rolnej przez osoby, które nie ukończyły szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin i nie posiadają aktualnego zaświadczenia o ukończeniu tego szkolenia.</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>
<p>5. Stosowanie środków ochrony roślin wyłącznie sprzętem sprężonym technicznie, który użyty zgodnie z przeznaczeniem zapewnia skuteczne zwalczanie organizmów szkodliwych i nie spowoduje zagrożenia zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska;</p> <p>- art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>5. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania środków ochrony roślin sprzętem niesprężonym technicznie, którego użycie zgodnie z przeznaczeniem nie zapewnia skutecznego zwalczania organizmów szkodliwych i spowoduje zagrożenia zdrowia człowieka, zwierząt lub środowiska.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>6. Stosowanie środków ochrony roślin na terenie otwartym przy użyciu opryskiwaczy wyłącznie wtedy, gdy prędkość wiatru nie przekracza 3 m/s, a miejsce stosowania środka ochrony roślin jest oddalone co najmniej o 5 m od krawędzi jezdni dróg publicznych, z wyłączeniem dróg publicznych zaliczanych do kategorii dróg gminnych oraz powiatowych, i co najmniej o 20 m od pasiek, plantacji roślin zielarskich, rezerwatów przyrody, parków</p>	<p>6. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania środków ochrony roślin na terenie otwartym przy użyciu opryskiwaczy gdy prędkość wiatru przekracza 3 m/s, a miejsce stosowania środka ochrony roślin nie jest oddalone co najmniej o 5 m od krawędzi jezdni dróg publicznych, z wyłączeniem dróg publicznych zaliczanych do kategorii dróg gminnych oraz powiatowych, i co najmniej o 20 m od pasiek, plantacji roślin zielarskich,</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>

<p>narodowych, stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową, wód powierzchniowych oraz od granicy wewnętrznej terenu ochrony strefy pośredniej ujęć wody;</p> <p>- art. 77 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>roślin zielarskich, rezerwatów przyrody, parków narodowych, stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową, wód powierzchniowych oraz od granicy wewnętrznej terenu ochrony strefy pośredniej ujęć wody.</p>	<p>rezerwatów przyrody, parków narodowych, stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową, wód powierzchniowych oraz od granicy wewnętrznej terenu ochrony strefy pośredniej ujęć wody.</p>		
<p>7. Zakaz stosowania środków ochrony roślin bez zachowania okresu prewencji;</p> <p>- art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>7. Nieprzestrzeganie zakazu stosowania środków ochrony roślin bez zachowania okresu prewencji.</p>	<p>7. Stwierdzono zastosowanie środków ochrony roślin bez zachowania okresu prewencji.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>8. Wykonywanie zabiegów środkami ochrony roślin z uwzględnieniem stosowania w pierwszej kolejności metod biologicznych, agrotechnicznych, hodowlanych lub integrowanej ochrony roślin;</p> <p>- art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.</p>	<p>8. Wykonywanie zabiegów środkami ochrony roślin bez uwzględnienia zasady stosowania w pierwszej kolejności metod biologicznych, agrotechnicznych, hodowlanych lub integrowanej ochrony roślin.</p>	<p>8. Stwierdzono wykonanie zabiegu środkami ochrony roślin bez uwzględnienia zasady stosowania w pierwszej kolejności metod biologicznych, agrotechnicznych, hodowlanych lub integrowanej ochrony roślin.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>

¹⁾ Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium zasięgu, w odniesieniu do naruszenia:

- 1) 1-3:
 - a) 3 pkt - ograniczony do gospodarstwa rolnego,
 - b) 5 pkt - wykraczający poza gospodarstwo rolne;
- 2) 4 - 8:
 - a) 1 pkt - ograniczony do gospodarstwa rolnego,

- b) 3 pkt - ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z gospodarstwem,
c) 5 pkt - wykraczający poza gospodarstwo rolne.
- 2) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium dotkliwości, w zależności od reakcji środowiska na naruszenie, w odniesieniu do naruszenia nr:
- 1) 1): a) 5 pkt - zastosowano środki ochrony roślin niedopuszczone do obrotu;
2) 2): a) 3 pkt - zastosowano środki ochrony roślin na plantacje roślin nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi i zwierzęta,
b) 5 pkt - zastosowano środki ochrony roślin na plantacje roślin przeznaczone do spożycia przez ludzi i zwierzęta;
3) 3): a) 3 pkt – niekompletna ewidencja stosowania środków ochrony roślin,
b) 5 pkt – brak ewidencji stosowania środków ochrony roślin;
4) 4): a) 1 pkt - brak aktualnego zaświadczenia o odbyciu szkolenia, ale osoba wykonująca zabiegi w przeszłości była przeszkolona,
b) 3 pkt - brak zaświadczenia o odbyciu szkolenia;
5) 5): a) 5 pkt – zastosowano środki ochrony roślin sprzętem nieposiadającym aktualnego badania technicznego.
6) 6-8): a) 1 pkt - negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz potencjalnie możliwy w nieokreślonym czasie,
b) 3 pkt - negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku,
c) 5 pkt - negatywny efekt dla środowiska widoczny w tym samym roku.
- 3) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium trwałości, w odniesieniu do naruszenia nr 1 - 8:
- 1) 1 pkt - odwracalna krótkotrwała;
2) 3 pkt - odwracalna długotrwała;
3) 5 pkt - nieodwracalna.

Wysokość zmniejszeń płatności rolnośrodowiskowych dokonywanych w ramach pakietów lub wariantów

Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
I. Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone	
Wariant 1.1. Zrównoważony system gospodarowania	
Nieprzestrzeganie prawidłowego doboru i następstwa roślin	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu
Brak planu nawozowego	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu
Zastosowanie dawki nawozu naturalnego wyższej niż 170 kg N w czystym składniku w danym roku na hektar użytków rolnych	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu
Przekraczanie limitów nawożenia określonych w planie nawożenia więcej niż o 10 %, jednak zastosowana dawka nawozu naturalnego nie przekracza 170 kg N w czystym składniku w danym roku na hektar użytków rolnych	40 %
Zastosowanie osadów ściekowych	40 %
Brak koszenia lub wypasu na trwałych użytkach zielonych, lub koszenie lub wypas w niewłaściwym terminie	20 %
II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne	
Wszystkie warianty	
Nieprzewodzenie produkcji rolnej zgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną i niezachowanie należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby	100 %
Nieodpowiednie przeznaczenie plonu	40 %
Wariant 2.3. Trwałe użytki zielone (z certyfikatem zgodności) i wariant 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)	
Nieutrzymywanie minimalnej obsady zwierząt	100 %
Brak koszenia lub wypasu, lub koszenie lub wypas w niewłaściwym terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie (nie dotyczy użytkowania pastwiskowego)	20 %
Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (z certyfikatem zgodności), wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania), wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (z certyfikatem zgodności) i wariant	

2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	
Nieutrzymywanie minimalnej obsady drzew lub krzewów	100 %
Brak wykonywania co roku zabiegów uprawowych lub pielęgnacyjnych na plantacji	20 %
III. Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone	
Wariant 3.1. Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu
Wykoszenie całej powierzchni	50 %
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne lub przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia o więcej niż 10% powyżej 60 kg/ha w danym roku na pozostałych obszarach	40 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych	40 %
Zastosowanie środków ochrony roślin	40 %
Przekroczenie limitu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wałowanie, podsiew oraz włókowanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20%
Wykonanie więcej niż 2 pokosów	20 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Wykaszenie niedojadów poza określonym terminem	20 %
Wapnowanie niezgodne z planem działalności rolnośrodowiskowej	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
IV. Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000	
Wszystkie warianty	
Budowa lub rozbudowa urządzeń melioracyjnych wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych (nie dotyczy wyjątków)	60 %
Zastosowanie środków ochrony roślin	40 %
Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wałowanie, podsiew, włókowanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20 %
Wariant 4.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków i wariant 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej

	wariantu
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Wykoszenie całej powierzchni	50 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych	40 %
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne lub przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia o więcej niż 10% powyżej 60 kg/ha w danym roku na pozostałych obszarach	40 %
Prowadzenie prac agrotechnicznych i pielęgnacyjnych od dnia 1 kwietnia do dnia 1 sierpnia	40 %
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Wykaszenie niedojadów poza określonym terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.2. Mechowiska i wariant 5.2. Mechowiska	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50 %
Zastosowanie nawożenia	40 %
Wypasanie	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.3. Szuwały wielkoturzycowe i wariant 5.3. Szuwały wielkoturzycowe	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50 %
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Zastosowanie nawożenia	40 %
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %

Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe i wariant 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50 %
Wypasanie	40%
Zastosowanie nawożenia	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne i wariant 5.5. Murawy ciepłolubne	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Wykoszenie całej powierzchni	50 %
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	40 %
Zastosowanie nawożenia	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.6. Półnaturalne łąki wilgotne i wariant 5.6. Półnaturalne łąki wilgotne oraz wariant 4.7. Półnaturalne łąki świeże i wariant 5.7. Półnaturalne łąki świeże	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Wykoszenie całej powierzchni	50 %
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	40 %
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia o więcej niż 10%	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Wykonanie więcej niż 2 pokosów	20 %

Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe i wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Zastosowanie nawożenia	40 %
Wariant 4.9. Słonorośla i wariant 5.9. Słonorośla	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100% płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40 %
Zastosowanie nawożenia	40 %
Niewłaściwa technika koszenia	30 %
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20 %
Niezastosowanie wypasu kwaterowego w przypadku licznego występowania trzciny	20 %
Niełożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20 %
Niewłaściwa wysokość koszenia	10 %
Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze i wariant 5.10. Użytki przyrodnicze	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
Odwadnianie i wydobywania torfu w przypadku torfowisk, wydobywanie piasku i zalesienie w przypadku muraw napiaskowych, usunięcie kęp i odwadnianie w przypadku szuwarów kępowych	60 %
Niestosowanie zabiegów pielęgnacyjnych	40 %
Zastosowanie nawożenia	40 %
Nieusunięcie odpadów	20 %
Nieprzestrzeganie wymogu dotyczącego niekoszenia	20 %
V. Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	
Wariant 6.1. Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych i wariant 6.2. Produkcja nasienna towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	
Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100 %
Wariant 6.3. Produkcja nasienna na zlecenie banku genów	
Rozmnażanie nasion roślin niezgodnie z umową	100 %

Nieprzewodzenie dokumentacji uprawy	40 %
Wariant 6.4. Sady tradycyjne	
Prowadzenie sadu niezgodnie z wymogami	100 %
Niewykonanie przynajmniej jednego z podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych	40 %
Brak koszenia i usunięcia ściętej biomasy lub wypasu	20 %
VI. Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	
Nierealizowanie programu ochrony zasobów genetycznych zwierząt danej rasy	100 %
Zmniejszenie liczby zwierząt, które powinny być utrzymywane	10 %
Przekroczenie liczby 30 maciorek na 1 tryka	20%
VI. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód	
Wszystkie warianty	
Uprawa w międzyplonie lub wsiewce poplonowej roślin, do uprawy których może zostać przyznana specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, jeżeli w plonie głównym uprawiana była ta sama roślina	100 %
Nieutrzymanie pod okrywą roślinną co najmniej 40% gruntów rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu
Wariant 8.1. Wsiewki poplonowe	
Brak wsiewki lub nieutrzymanie jej przez okres zimy	100 %
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych	40 %
Nieprzeoranie wsiewek (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20 %
Nieuprzątnięcie słomy z pola po żniwach	20 %
Wariant 8.2. Międzyplon ozimy	
Uprawa w plonie głównym tej samej rośliny, która była uprawiana w międzyplonie ozimym, lub formy jarej takiej rośliny	100 %
Brak siewu roślin poplonowych	100 %
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych na międzyplon	40 %
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20 %
Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	20 %
Spasanie w terminie innym niż w okresie wiosny	20 %
Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy	
Uprawa w plonie głównym tej samej rośliny, która była uprawiana w międzyplonie ścierniskowym	100 %
Brak siewu roślin poplonowych	100 %
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50 %
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych na międzyplon	40 %
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20 %
Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	20 %

VIII. Pakiet 9. Strefy buforowe	
Wszystkie warianty	
Zastosowanie nawozów lub środków ochrony roślin	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100 % płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu
Utrzymanie między śródpolnej lub strefy buforowej o szerokości mniejszej co najmniej o 10 % od wymaganej szerokości	50 %
Brak pielęgnacji żywopłotów	30 %
Nieusunięcie biomasy w określonym terminie	20 %

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 29 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.).

Potrzeba zmiany rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 33, poz. 262, z późn. zm.) wynika przede wszystkim z konieczności wdrożenia rekomendacji Komisji Europejskiej przedstawionych w ramach toczącego się postępowania nr RD2/2009/08/PL, rekomendacji przedstawionych we wstępnym raporcie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz wdrożenia zmian wprowadzonych na poziomie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013) zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący i przesłanych do Komisji Europejskiej. Pozostałe zmiany wynikają m.in. z doświadczeń wynikających z wdrażania programu.

Zmiany proponowane w ramach obowiązującego rozporządzenia w § 11 ust. 1, § 13 ust. 1 pkt 2 i ust. 2b, § 15, § 19 ust. 1 pkt 6, ust 2 pkt 3 i ust. 4, § 35 pkt 6, w załączniku nr 3 i 7 w części dotyczącej pakietu 7 oraz regulacje proponowane w § 4 ust. 2 - § 5 i § 7 projektowanego rozporządzenia, związane są ze zmianą zasad funkcjonowania *Pakietu 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie*. Proponowane zmiany są konsekwencją prowadzonego przez Komisję Europejską postępowania audytowego nr RD2/2009/08/PL. Zgodnie z raportem Komisji Europejskiej, obecne zasady realizacji pakietu 7 w Polsce nie są w pełni zgodne z prawodawstwem unijnym.

W związku z powyższym, istnieje pilna konieczność dostosowania zasad realizacji pakietu 7 do prawodawstwa unijnego. Dlatego też poniższe zasady proponuje się wprowadzić od 2011 r. dla wszystkich rolników realizujących pakiet 7 – zarówno więc tych, którzy przystąpią do programu od 2011 r., jak i tych, którzy rozpoczęli już jego realizację w 2008, 2009 i 2010 r.

Zmiany proponowane w § 11, § 13 ust. 1 pkt 2, § 15, § 19 ust. 4 obowiązującego rozporządzenia mają charakter porządkowy i dotyczą uchylecia przepisów odnoszących się do stanu średniorocznego zwierząt w związku z propozycją odejścia od takiego sposobu naliczania płatności na rzecz płatności do sztuk fizycznych (liczby) zwierząt. Zmiana proponowana w § 13 obowiązującego rozporządzenia, polegająca na dodaniu ust. 2b, który odsyła do art. 17 rozporządzenia nr 1975/2006 wskazuje podstawę obliczania pomocy w odniesieniu do środków związanych ze zwierzętami oraz sposób redukcji i wykluczeń w przypadku zgłoszenia przez rolnika większej niż rzeczywista liczba zwierząt. Propozycja odniesienia się w proponowanej zmianie do art. 17 ust. 4 rozporządzenia nr 1975/2006 wskazuje, iż do obliczania płatności rolnośrodowiskowej za realizację pakietu 7 w odniesieniu do zwierząt gatunków innych niż wskazane w tym rozporządzeniu (czyli innych niż bydło) zastosowanie będą miały przepisy, według których obliczana jest płatność za realizację tego pakietu w odniesieniu do bydła. Przepisy art. 17 ww. rozporządzenia w stosunku do bydła stosuje się bezpośrednio na mocy tego rozporządzenia, więc sprawy objęte tą regulacją nie podlegają uregulowaniu w prawodawstwie krajowym. Oznacza to, że w ramach polskiego programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013 dla wszystkich gatunków zwierząt objętych pakietem 7 zastosowanie będzie miał przepis art. 17 rozporządzenia 1975/2006 odsyłający do art. 57 rozporządzenia nr 796/2004, który z kolei został zastąpiony art. 63 i 65 rozporządzenia nr 1122/2009).

Zgodnie z art. 63 ust. 3 rozporządzenia nr 1122/2009, jeżeli liczba zwierząt zadeklarowanych we wniosku o płatność przewyższa liczbę zwierząt stwierdzoną w wyniku kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu – płatność przysługuje do zatwierdzonych, czyli stwierdzonych w wyniku kontroli, zwierząt. Ponadto, zgodnie z art. 65 rozporządzenia nr 1122/2009 w przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli rozbieżności między liczbą zwierząt zadeklarowanych we wniosku a stwierdzonych w wyniku kontroli rolnik obarczony jest „karą” finansową za przedeklarowanie. Wysokość sankcji za przedeklarowanie liczby zwierząt zależy od poziomu tego przedeklarowania. W przypadku stwierdzenia różnicy pomiędzy zadeklarowaną liczbą zwierząt a stwierdzoną mniejszej niż 3 sztuki – płatność przyznawana jest do wysokości przysługującej do zwierząt zatwierdzonych, pomniejszonej o odsetek ilorazu zwierząt, dla których stwierdzono nieprawidłowości i zwierząt zatwierdzonych.

Jeżeli przedeklarowanie dotyczy więcej niż 3 sztuk – płatność przyznawana jest do wysokości przysługującej do zwierząt zatwierdzonych pomniejszoną o:

- 1) odsetek ilorazu zwierząt dla których stwierdzono nieprawidłowości i zwierząt zatwierdzonych w przypadku jeżeli ten odsetek nie przekracza 10%;
- 2) dwukrotność odsetka ilorazu zwierząt dla których stwierdzono nieprawidłowości i zwierząt zatwierdzonych w przypadku jeżeli ten odsetek przekracza 10 % ale nie przekracza 20 %.

Jeżeli odsetek przekracza 20 % – płatność za dany rok nie przysługuje, a jeżeli odsetek przekracza 50 % – płatność za dany rok nie tylko nie przysługuje, ale też zgodnie z art. 5b rozporządzenia nr 885/2006 wyklucza się rolnika z wszelkich innych płatności wypłacanych mu przez agencję płatniczą, odpowiedzialną za odzyskanie długu od danego beneficjenta w wysokości równej różnicy między liczbą zwierząt zadeklarowanych a stwierdzonych. Jeżeli nie jest możliwe odliczenie całej kwoty w ciągu trzech kolejnych lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym, w którym dokonano stwierdzenia – pozostałe saldo zostaje anulowane.

Biorąc pod uwagę konieczność wprowadzenia powyższego systemu redukcji i wykluczeń związanych z przedeklarowaniem zwierząt stwierdzonych w wyniku kontroli zgodnie z art. 65 rozporządzenia nr 1122/2009 proponuje się od roku 2011 - odejście w pakiecie 7 od stanów średniorocznych na rzecz stanu rzeczywistego w danym roku. Oznacza to, że rolnik we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej zobligowany będzie podawać tylko te zwierzęta, które faktycznie posiada i zamierza posiadać. Ponadto, biorąc pod uwagę brzmienie § 5 obowiązującego rozporządzenia w kontekście zakresu zobowiązania rolnośrodowiskowego w trakcie jego realizacji w ramach pakietu 7, proponuje się w załączniku nr 3 do obowiązującego rozporządzenia w części VI dotyczącej pakietu 7, ust. 1 pkt. 2 doprecyzować przepis dotyczący konieczności utrzymania w trakcie trwania zobowiązania - zwierząt danej rasy w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt danej rasy, do których została przyznana płatność rolnośrodowiskowa w danym roku, a do czasu przyznania tej płatności – w liczbie nie mniejszej niż liczba zwierząt, do których została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa. W przypadku hodowców, którzy rozpoczęli realizację pakietu 7 w latach 2008-2010 rokiem odniesienia co do liczby zwierząt (czyli tzw. rokiem pierwszym, względem którego nie może w latach kolejnych ulec zmniejszeniu wielkości stada) będzie rok 2011 niezależnie od tego, który jest to rok realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego (§

5 ust. 1 projektowanego rozporządzenia). Oznacza to, że rolnicy, którzy realizują pakiet 7 od 2008, 2009 albo 2010 r. utrzymują do końca trwania zobowiązania rolnośrodowiskowego stado danej rasy o liczebności zwierząt nie mniejszej niż ta zadeklarowana we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej na 2011 r. – do czasu przyznania płatności za ten rok, a po przyznaniu tej płatności (w latach kolejnych) – co najmniej liczbę zwierząt do których została w 2011 r. ta płatność przyznana. W związku z tym, rok 2011 będzie dla rolników już realizujących ten pakiet przed dniem wejścia w życie zmienianego rozporządzenia – rokiem bazowym, a liczba zwierząt zadeklarowana w tym roku (a później – ta, do której przyznana została płatność) nie będzie mogła ulec obniżeniu przez cały pozostały okres zobowiązania. Zmniejszenie liczebności stada zwierząt danej rasy względem roku pierwszego (bazowego) skutkować będzie w roku, w którym stwierdzone zostanie takie uchybienie, redukcją płatności, jaka powinna zostać przyznana gdyby zadeklarowana liczba zwierząt była nie mniejsza niż w roku bazowym, na poziomie 10 %.. Niezmienione pozostają minimalne liczebności stada danej rasy w ramach gatunku, których niedotrzymanie skutkuje wykluczeniem z pakietu 7 i koniecznością zwrotu wszystkich pobranych dotychczas płatności z tytułu realizacji tego pakietu w ramach PROW 2007-2013

W związku z tym, iż zmniejszenie liczebności stada poniżej stanu zadeklarowanego może wynikać z przyczyn niezależnych od rolnika – proponuje się wprowadzić nową kategorię siły wyższej, której wystąpienie będzie równoznaczne z tym, iż rolnik nie podlega sankcjonowaniu ani z tytułu zmniejszenia liczby zwierząt względem pierwszego roku zobowiązania (lub względem roku 2011 w przypadku rolników, którzy realizują pakiet 7 od 2008, 2009 lub 2010 r.) ani z tytułu stwierdzenia różnicy między liczbą zwierząt zadeklarowanych a stwierdzonych, o której mowa w art. 65 rozporządzenia nr 1122/2009. Proponuje się, aby za nową kategorię siły wyższej uznać niezależną od woli rolnika utratę przez zwierzę wartości hodowlanej, ze względu na którą zwierzę to zostało objęte programem ochrony zasobów genetycznych (zmiana proponowana w § 35 pkt 6 obowiązującego rozporządzenia). Taka okoliczność może być potwierdzana przez Instytut Zootechniki-Państwowy Instytut Badawczy (IZ-PIB), który jest właściwy w zakresie prowadzenia programu ochrony zasobów genetycznych. Powyższa nowa kategoria siły wyższej zastosowanie będzie miała do zdarzeń, które wystąpią po dniu 15 marca 2011 r. (zmiana proponowana w § 7 projektowanego rozporządzenia).

W związku z propozycją zmiany zasad realizacji pakietu 7 proponuje się również zmianę od 2011 r. wymaganych załączników do wniosku o płatność rolnośrodowiskową w zakresie pakietu 7. Proponuje się, aby każdy rolnik od 2011 r. do pierwszego wniosku o płatność rolnośrodowiskową z tytułu pakietu 7 dołączał oświadczenie podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych zwierząt (tzn. Instytutu Zootechniki-PIB) zawierające wykaz zwierząt objętych programem ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych (zmiana proponowana w § 19 ust 1 pkt 6 obowiązującego rozporządzenia). Wykaz ten zawierać powinien tylko zwierzęta zakwalifikowane już do programu ochrony. Liczba zwierząt zadeklarowana we wniosku o płatność musi być tożsama z tą podaną na wykazie. W latach kolejnych zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie pakietu 7, dokument ten (tzn. oświadczenie zawierające wykaz zwierząt objętych programem ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych) dołączany będzie do wniosku o kolejne płatności tylko w przypadku zmian ilościowych i jakościowych w stadzie danej rasy tzn. w przypadku włączenia nowych zwierząt do programu, wycofania zwierzęcia z programu lub w przypadku zamiany zwierząt (zmiana proponowana w § 19 ust. 2 pkt 3 obowiązującego rozporządzenia). Proponuje się, aby w tym przypadku także określić, że dla rolników realizujących od 2008, 2009 i 2010 r. pakiet 7 - rok 2011 jest tzw. rokiem bazowym, a więc rokiem „pierwszym” w znaczeniu konieczności dołączenia do tego wniosku o płatność - oświadczenia IZ-PIB zawierającego wykaz zwierząt objętych programem ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych (§ 5 ust. 2 pkt 1 projektowanego rozporządzenia). W latach kolejnych – dokument ten dołączany będzie tylko w przypadku zmian ilościowych i jakościowych w stadzie danej rasy tzn. w przypadku włączenia nowych zwierząt do programu, wycofania zwierzęcia z programu lub w przypadku zamiany zwierząt.

Biorąc pod uwagę wprowadzenie nowych zasad realizacji pakietu 7 od 2011 r. w kontekście beneficjentów, którzy realizują ten pakiet od 2008, 2009 lub 2010 r. proponuje się ponadto, aby do wniosku o przyznanie płatności w 2011 r. beneficjenci ci zobowiązani będą dołączyć obok ww. dokumentu także dotychczas obowiązujące zaświadczenie o stanie średniorocznym zwierząt, do których przysługuje płatność rolnośrodowiskowa w ramach pakietu 7 za rok 2010, wydane przez podmiot prowadzący księgę hodowlaną lub podmiot prowadzący ocenę wartości użytkowej zwierząt wraz z wykazem tych zwierząt potwierdzoną przez podmiot upoważniony do

realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych, a w przypadku świń – przez prowadzącego księgi hodowlane (§ 5 ust. 2 pkt 2 projektowanego rozporządzenia). Dołączenie tego dokumentu jest konieczne w celu weryfikacji czy płatność rolnośrodowiskowa przyznana za 2010 r. do liczby zwierząt zadeklarowanych we wniosku o jej przyznanie została wypłacona zgodnie z faktycznym – średniorocznym stanem za ten rok.

Z uwagi na zakres i charakter proponowanych zmian, termin ich wprowadzenia, a zwłaszcza ich dotkliwość dla rolników, podjęte zostaną działania mające na celu wprowadzenie we wniosku o przyznanie płatności na 2011 r., informacji dotyczącej oświadczenia rolnika, że jest on świadomy zmian jakie zaszły w realizacji pakietu 7 i konsekwencji z tego tytułu wynikających.

Kolejna zmiana dotycząca załączników do wniosku o płatność to propozycja uchylecia w § 19 w ust. 1 obowiązującego rozporządzenia pkt 1. Dzięki tej zmianie, rolnik przystępujący do realizacji Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne nie będzie zobowiązany do dołączania do pierwszego wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej kopii zgłoszenia, o zamiarze podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego upoważnionej jednostce certyfikującej, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975), o którym mowa w art. 28 ust. 1 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91.

W związku z tym, że zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, jednostka certyfikująca przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa oraz Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), do dnia 31 października każdego roku, wykaz producentów w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy spełnili określone wymagania dotyczące produkcji ekologicznej zgodnie z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego, według stanu za ten rok - nie ma konieczności aby rolnik powielał tę informację składając przedmiotowy załącznik do wniosku. Informacja o spełnieniu przez rolnika wymagań dotyczących produkcji w rolnictwie ekologicznym jest zgodnie z ww. ustawą corocznie dostarczana do ARiMR przez upoważnione jednostki certyfikujące.

Inną proponowaną zmianą wynikającą z wyjaśnień przedstawionych przez Komisję Europejską na spotkaniu bilateralnym w dniu 9 lipca 2010 r. w ramach

postępowania audytowego RD2/2009/08/PL jest propozycja zmiany polegająca na określeniu w ramach pakietów lub wariantów programu rolnośrodowiskowego wymogów powiązanych z podstawowymi wymaganiami, o których mowa w § 3 obowiązującego rozporządzenia (zmiana proponowana w § 27 ust. 1 obowiązującego rozporządzenia oraz w załączniku nr 7 do obowiązującego rozporządzenia). Ich nieprzestrzeganie przez rolnika skutkować będzie redukcją płatności na poziomie 100 % w ramach danego wariantu lub pakietu, a nie jak dotychczas na poziomie konkretnej działki rolnej, na której stwierdzono dane uchybienie. Zmiana ta jest konsekwencją zmiany od dnia 1 stycznia 2010 r. brzmienia art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 1975/2006 wprowadzonej rozporządzeniem nr 484/2009 w zakresie odpowiednich wymogów podstawowych w ramach programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013.

Artykuł 39 ust. 3 rozporządzenia nr 1698/2005 stanowi, iż płatności rolnośrodowiskowe obejmują jedynie te zobowiązania, które wykraczają poza odpowiednie normy obowiązkowe ustanowione zgodnie z art. 4 i 5 oraz załącznikami III i IV rozporządzenia nr 1782/2003, jak również minimalne wymogi dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz inne odpowiednie wymogi obowiązkowe ustanowione ustawodawstwem krajowym i określone w programie. Jednocześnie art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 1975/2006 wskazuje, że całkowita liczba kontroli na miejscu przeprowadzanych każdego roku kalendarzowego i związanych ze złożonymi wnioskami o płatność obejmuje co najmniej 5 % wszystkich beneficjentów, którzy podjęli zobowiązanie w ramach co najmniej jednego środka objętego zakresem niniejszego tytułu. Jednakże dla środka, o którym mowa w art. 36 lit a) ppkt (iv) rozporządzenia nr 1698/2005, wymieniony wymóg minimalny należy spełnić na poziomie środka.

W związku z powyższym, za zadania w ramach pakietów lub wariantów powiązane bezpośrednio z podstawowymi wymaganiami określonymi w § 3 obowiązującego rozporządzenia, proponuje się uznać te zadania w ramach pakietów lub wariantów, które się do nich odnoszą, a jednocześnie których wypełnienie ma kluczowe znaczenie dla realizacji celu środowiskowego danego pakietu lub wariantu. Dotychczas nie istniało funkcjonalne powiązanie między nieprzestrzeganiem wymogów pakietów a nieprzestrzeganiem wymogów wynikających z podstawowych wymagań. Nieprzestrzeganie wymogów w ramach pakietów skutkowało zróżnicowanym poziomem sankcji w zależności od ciężaru skutków tego naruszenia,

przy uwzględnieniu celów, którym miały służyć niewypełnione kryteria natomiast nie miało to powiązania z podstawowymi wymaganiami. Przykładem może tu być wymóg Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone – nieprzekraczanie maksymalnej dawki azotu pochodzącego z nawozów naturalnych, kompostów i nawozów mineralnych na gruntach ornych wynoszącej 150 kg N/ha, a na trwałych użytkach zielonych – 120 kg N/ha. Jednocześnie w załączniku nr 2 do obowiązującego rozporządzenia, dotyczącym minimalnych wymagań w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin wskazano zasięg, dotkliwość i trwałość dla przekroczenia polegającego na zastosowaniu dawki nawozu naturalnego zawierającego więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych. Przekroczenie dawki nawożenia określonej dla pakietu 1 o ponad 10 % skutkuje zgodnie z obowiązującymi przepisami redukcją na poziomie 40 % płatności rolnośrodowiskowej. Dotychczas wysokość takiej redukcji nie była uzależniona od tego czy został przekroczony tylko limit dopuszczalnego nawożenia określony na potrzeby pakietu 1 (a więc 120 kg N/ha albo 150 kg N/ha), czy też został przekroczony również limit nawożenia nawozami naturalnymi, stanowiący minimalny wymóg w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin i wynoszący 170 kg N/ha. Za tego typu przekroczenie rolnik podlegał jednakowemu sankcjonowaniu na poziomie 40 % redukcji płatności rolnośrodowiskowej przyznanej do działki rolnej, na której takie przekroczenie stwierdzono oraz sankcjom z poziomu kontroli wymogów wzajemnej zgodności odnoszącej się do całej płatności rolnośrodowiskowej. Zmiana brzmienia art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 1975/2006 wprowadzona od dnia 1 stycznia 2010 r. różnicuje poziom sankcji z zakresu działania rolnośrodowiskowego w zależności od tego, jakiego rodzaju wymogów dotyczy stwierdzone naruszenie, tzn. czy jest ono jednocześnie powiązane z *podstawowymi wymaganiami*. W przypadku pakietu 1 ww. wymóg nieprzekraczania maksymalnej dawki azotu pochodzącego z nawozów naturalnych, kompostów i nawozów mineralnych na gruntach ornych wynoszącej 150 kg N/ha, a na trwałych użytkach zielonych – 120 kg N/ha należy uznać za bezpośrednio powiązany z wymogami w ramach podstawowych wymagań, a więc w tym przypadku z jednoczesnym zakazem przekroczenia w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającego więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych wskazanego w załączniku nr 2 do obowiązującego rozporządzenia.

Biorąc pod uwagę ścisły związek tych dwóch wymogów (w ramach pakietu i w ramach podstawowych wymagań), zdaniem Komisji Europejskiej należy zróżnicować poziom sankcji w zależności od tego czy niedotrzymanie wymogu jest na poziomie wyższym o 10 % od 150 kg N/ha GO (lub 120 kg N/ha na TUZ) ale niższym niż 170 kg, czy też przekroczona została dawka 170 kg N/ha. W kontekście zmienionego art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 1975/2006 proponuje się w pierwszym przypadku nadal stosować redukcję na poziomie 40 %, jednak w drugim przypadku konieczne jest zastosowanie sankcji na poziomie redukcji 100 % w odniesieniu do całej płatności rolnośrodowiskowej w zakresie tego pakietu.

Biorąc pod uwagę, iż art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 1975/2006 obowiązuje od 1 stycznia 2010 r., proponuje się, aby zmienione przepisy ww. zakresie wprowadzić od chwili wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, tak aby możliwe było od 2010 r. przeprowadzenie kontroli z zakresu wymogów pakietów lub wariantów bezpośrednio powiązanych z podstawowymi wymaganiami u 5 % beneficjentów programu rolnośrodowiskowego. Za wymogi w ramach pakietów lub wariantów bezpośrednio powiązane z podstawowymi wymaganiami określonymi w § 3 obowiązującego rozporządzenia i sankcjonowane na poziomie 100 % redukcji płatności w ramach całej powierzchni zgłoszonej do płatności w ramach danego pakietu lub wariantu proponuje się uznać następujące uchybienia pogrupowane według pakietów i wariantów zgodnie z proponowanym brzmieniem załącznika nr 7 (zmiana proponowana w załączniku nr 2 projektowanego rozporządzenia), których dotyczą:

- 1) Wariant 1.1. Zrównoważony system gospodarowania:
 - nieprzestrzeganie prawidłowego doboru i następstwa roślin,
 - brak planu nawozowego,
 - zastosowanie dawki nawozu naturalnego na poziomie 170 kg N w czystym składniku w danym roku na hektar UR lub wyższej;
- 2) Wariant 2.3. Trwałe użytki zielone (z certyfikatem zgodności) i wariant 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania):
 - brak koszenia lub wypasu, lub koszenie lub wypas w niewłaściwym terminie;
- 3) Wariant 3.1. Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach:
 - niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie,
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie;

- 4) Wariant 4.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków i wariant 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków:
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
 - niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie;
- 5) Wariant 4.2. Mechowiska i wariant 5.2. Mechowiska:
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie;
- 6) Wariant 4.3. Szuwary wielkoturzycowe i wariant 5.3. Szuwary wielkoturzycowe:
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie;
- 7) Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe i wariant 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe:
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie;
- 8) Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne i wariant 5.5. Murawy ciepłolubne:
 - niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie,
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie;
- 9) Wariant 4.6. Półnaturalne łąki wilgotne i wariant 5.6. Półnaturalne łąki wilgotne oraz wariant 4.7. Półnaturalne łąki świeże i wariant 5.7. Półnaturalne łąki świeże:
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie;
- 10) Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe i wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe:
 - niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie;
- 11) Wariant 4.9. Słonorośla i wariant 5.9. Słonorośla:
 - niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie,
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie;
- 12) Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze i wariant 5.10. Użytki przyrodnicze:
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie;
- 13) Pakiet 8. Ochrona gleb i wód - wszystkie warianty:
 - nieutrzymanie pod okrywą roślinną co najmniej 40% gruntów rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną;
- 14) Pakiet 9. Strefy buforowe - wszystkie warianty:
 - niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie,
 - zastosowanie nawożenia lub środków ochrony roślin.

Powyższe naruszenia, czyli naruszenia uznane za powiązane z podstawowymi wymaganiami, wskazano w zmienianym załączniku nr 7 do obowiązującego rozporządzenia przez dookreślenie punktu odniesienia w zakresie

poziomi sankcji czyli wskazaniem, że 100 % redukcji stawki płatności rolnośrodowiskowej odnosi się do poziomu całego pakietu lub wariantu, a nie do działki rolnej, na której stwierdzono dane uchybienie.

Zgodnie z § 2 projektowanego rozporządzenia, do postępowań w sprawie przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe, chyba że kolejne przepisy stanowią inaczej. Zgodnie jednak z proponowanym brzmieniem przepisu § 4 projektowanego rozporządzenia - płatność rolnośrodowiskowa za realizację w 2010 r. zobowiązania rolnośrodowiskowego, przysługuje w przypadku stwierdzenia uchybienia zgodnie z poziomem redukcji wskazanym w zmienianym załączniku nr 7. Jedynym odstępstwem od tej zasady obowiązywania zmienionego załącznika nr 7 od roku 2010 jest uchybienie polegające na zmniejszeniu liczby zwierząt, które powinny być utrzymywane w przypadku realizacji pakietu 7. (§ 4 ust. 2 projektowanego rozporządzenia).

Zmiana proponowana w załączniku nr 5 do obowiązującego rozporządzenia, w części dotyczącej Pakietu 8. Ochrona gleb i wód, polegająca na podwyższeniu stawki płatności za realizację tego pakietu na gruntach zagrożonych erozją wodną jest konsekwencją wprowadzenia rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013* (Dz. U. Nr 39, poz. 218) przepisu § 14a, który określa, że w przypadku *Pakietu 8. Ochrona gleb i wód* realizowanego na gruntach rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie minimalnych norm, płatność rolnośrodowiskowa w części przysługującej za realizację tego pakietu na tych gruntach jest przyznawana do 60 % powierzchni tych gruntów. Zmiana ta jest z kolei konsekwencją zmiany przepisów w zakresie minimalnych norm określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. *w sprawie minimalnych norm* (Dz. U. Nr 46, poz. 306, z późn. zm.). Przepisy te wskazują, że powierzchnię stanowiącą co najmniej 40 % gruntów

ornych, położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, pozostawia się pod okrywą roślinną co najmniej od dnia 1 grudnia do dnia 15 lutego.

Propozycja podwyższenia stawki płatności w ramach *Pakietu 8. Ochrona gleb i wód* wynika więc z wprowadzonego ograniczenia co do powierzchni, która w ramach tego pakietu może być objęta płatnością (maksymalnie 60 % powierzchni gruntów) w związku z wprowadzeniem obowiązku utrzymania w ramach minimalnych norm co najmniej 40% gruntów ornich na obszarach zagrożonych erozją wodną pod okrywą zimową (norma w ramach GAEC). Proponuje się aby ww. podwyższyć stawkę płatności do 100 % rekompensaty, zgodnie z bazową kalkulacją płatności w PROW 2007-2013. Wyższa stawka płatności przysługiwałaby rolnikom za realizację pakietu 8. na terenach zagrożonych erozją wodną (9% powierzchni kraju) jako rekompensata za ograniczenia dotychczasowych możliwości realizacji tego pakietu oraz jako zachęta do podejmowania na tych obszarach działań pro-środowiskowych. W związku z tym, proponuje się aby rolnicy gospodarujący na obszarach zagrożonych erozją wodną otrzymali wyższą płatność rolnośrodowiskową. Taka zmiana jest korzystna z punktu widzenia ochrony środowiska oraz ma pozytywny wpływ społeczny, gdyż premiiowani są rolnicy, którzy gospodarują w sposób racjonalny na obszarach z zagrożeniami środowiskowymi.

Proponowana zmiana jest także zgodna z opinią Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO), którą przedstawiono we wstępnym raporcie pokontrolnym dotyczącym kontroli polskiego programu rolnośrodowiskowego. Zgodnie z opinią ETO, płatność rolnośrodowiskowa powinna być zróżnicowana w zależności od presji środowiskowych występujących na danym obszarze. Dzięki wprowadzeniu proponowanej zmiany, mimo wprowadzonych ograniczeń w zakresie minimalnych norm - możliwe będzie przede wszystkim osiągnięcie założonego celu środowiskowego jakim jest jak największy udział gruntów pod okrywą zimową (1 mln ha i 100 tys. rolników). Zmiana ta została zaakceptowana przez Komitet Monitorujący PROW 2007-2013, uzgodniona roboczo z Komisją Europejską i przekazana do akceptacji do Komisji Europejskiej w dniu 28 lipca 2010 r.

Proponuje się aby zmiana przepisów w zakresie zmiany stawki płatności dla Pakietu 8. obowiązywała od 2010 r. włącznie, czyli aby decyzje w sprawie przyznania płatności rolnośrodowiskowej za 2010 r. były tą zmianą także objęte jednakże tylko w sytuacji kiedy kierownik Biura Powiatowego ARIMR wezwie rolnika realizującego

pakiet 8. na gruntach zagrożonych erozją wodną i rolnik ten wyrazi zgodę na podwyższenie stawki płatności za hektar jaka mu przysługuje (zmiana proponowana w § 3 projektowanego rozporządzenia).

Kolejną zmianą wynikającą z rekomendacji Europejskiego Trybunału Obrachunkowego jest zmiana proponowana w § 43b rozporządzenia zmieniającego polegającą na zamknięciu od 2011 r. naboru wniosków na Pakiet 1. i 3. Konieczność zamknięcia od 2011 r. naboru wniosków na te pakiety wynika z przekroczenia określonych na poziomie PROW 2007-2013 wartości docelowych wskaźników monitorowania. Ww. propozycja przepisu realizuje ponadto rekomendację Komisji Europejskiej (Postępowanie nr RD2/2009/08/PL) w zakresie konieczności wskazania na poziomie przepisów krajowych zgodności z art. 39 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Rady nr 1698/2005, który stanowi, iż w odpowiednich przypadkach beneficjenci programu rolnośrodowiskowego mogą być wybierani na podstawie procedury przetargowej z zastosowaniem kryteriów wydajności gospodarczej i środowiskowej. Zdaniem Komisji Europejskiej konieczne jest w wskazanie procedury selekcji w zakresie wyboru kwalifikujących się wniosków ze względu na szczupłość środków finansowych.

Propozycja zmiany nazwy wariantów dotychczas nazwanych „z certyfikatem zgodności” na „dla których zakończono okres przestawiania” wynika z przepisów art. 29 ust.1 rozporządzenia nr 834/2007 oraz art. 68 rozporządzenia nr 889/2008, które obowiązują od stycznia 2009 r. Propozycja wprowadzenia tej zmiany w obecnym projekcie wynika z przekazania tej zmiany zatwierdzonej Uchwałą nr 30 z dnia 25 lutego 2010 r. Komitetu Monitorującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - w dniu 28 lipca 2010 r. do akceptacji Komisji Europejskiej. W związku z powyższym, obecnie obowiązujące nazewnictwo wariantów pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne w części „z certyfikatem zgodności” zostało zastąpione „dla których zakończono okres przestawiania” np. wariant 2.1. Uprawy rolnicze (z certyfikatem zgodności) otrzyma zgodnie z proponowaną zmianą brzmienie: wariant 2.1. Uprawy rolnicze (dla których zakończono okres przestawiania) (zmiany proponowane w ramach obowiązującego rozporządzenia w załączniku nr 3 do rozporządzenia w części II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne, w załączniku nr 4 do rozporządzenia w ust. 1, w załączniku nr 5 do rozporządzenia, w załączniku nr 7 do rozporządzenia i w załączniku nr 8 do rozporządzenia).

Zmiana zaproponowana w § 13 ust. 2a obowiązującego rozporządzenia ma na celu wprowadzenie regulacji zapewniających spójność przepisów krajowych z regulacjami wspólnotowymi. Wobec tego, że zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 1975/2006, do przyznawania płatności rolnośrodowiskowej wykorzystywany jest zintegrowany system zarządzania i kontroli, to w odniesieniu do ustalania obszaru kwalifikującego się do przyznania tej pomocy powinny być stosowane instrumenty przewidziane w tym systemie. Ponadto, na mocy art. 7 tego rozporządzenia do płatności rolnośrodowiskowej ma odpowiednie zastosowanie art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1122/2009, jako przepis, który zastąpił art. 6 ust. 1 nr 796/2004. Przepis ten określa, że na potrzeby systemu odpowiednich płatności odnośnie do każdej działki referencyjnej określa się maksymalny kwalifikowalny obszar. Z tych względów proponuje się określić, że wysokość płatności rolnośrodowiskowej w danym roku ustala się dla powierzchni nie większej niż maksymalny kwalifikowany obszar, o którym mowa w art. 6 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia Komisji nr 1122/2009.

Inną zmianą związaną z uspoźnieniem przepisów w zakresie programu rolnośrodowiskowego z przepisami wspólnotowymi i krajowymi, zwłaszcza w kontekście wejścia od 1 stycznia 2011 r. zgodnie z art. 124 pkt 5 lit. b rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz.Urz. L 30 z 31.1.2009, str. 16—99, z późn. zm.) obszaru B zasady wzajemnej zgodności w zakresie podstawowych wymogów w zakresie zarządzania *Zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin* dotyczących środków ochrony roślin, które stanowią część podstawowych wymagań, o których mowa w § 3 ust. 1 obowiązującego rozporządzenia rolnośrodowiskowego jest zmiana proponowana w tabeli I załącznika nr 2 obowiązującego rozporządzenia. Zgodnie z proponowaną zmianą, ujednoczeniu uległa liczba punktów jaką przypisuje się stwierdzonym naruszeniom w przestrzeganiu przez rolnika wymogów z zakresu stosowania nawozów i środków ochrony roślin.

W projektowanym rozporządzeniu, proponuje się również wprowadzenie zmiany polegającej na doprecyzowaniu terminu koszenia i wypasu na trwałych

użytkach zielonych w ramach Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone i Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne (zmiany proponowane w ramach załącznika nr 3 obowiązującego rozporządzenia). Terminy te, zgodnie z obowiązującymi przepisami określone powinny być przez doradcę rolnośrodowiskowego na poziomie planu działalności rolnośrodowiskowej. Propozycja określenia w projektowanym rozporządzeniu ram czasowych dla gospodarowania w ramach tych pakietów na TUZ wynika z pewnej dowolności dotychczasowej interpretacji w zakresie możliwości czasowych wykonywania pokosu lub wypasu zwierząt. Biorąc pod uwagę, iż racjonalna gospodarka na TUZ wskazuje konieczność wykorzystania biomasy w określonym terminie (uzasadnionym przede wszystkim jakością i dostępnością pokarmową plonu) a obecny przepis pozostawiał pewną dowolność - proponuje się określenie terminu wypasu - w ramach sezonu wegetacyjnego traw, a końcowego terminu pokosu - jako 31 lipca.

Zmianą wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom rolników, jest zmiana proponowana w § 7 pkt 3 obowiązującego rozporządzenia, dotycząca rozszerzenia okresu, w którym możliwe jest sporządzenie przez eksperta przyrodniczego dokumentacji przyrodniczej stanowiącej szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków na potrzeby realizacji pakietu 4. i 5. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, ww. dokumentacja przyrodnicza jest sporządzana w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego. Zmiana proponowana w projektowanym rozporządzeniu umożliwi dodatkowo sporządzenie tej dokumentacji także w roku, w którym składany jest wniosek o rozpoczęcie realizacji tych pakietów w zakresie pakietów 4. i 5. Zmiana ta nie tylko wyjdzie naprzeciw postulatam rolników ale pozwoli również na odpowiednią absorpcję środków finansowych przeznaczonych na realizację pakietów przyrodniczych programu rolnośrodowiskowego, w tym zwłaszcza na obszarach objętych siecią Natura 2000.

Kolejną zmianą wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom rolników jest zmiana proponowana w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2 polegająca na umożliwieniu zmiany zakresu realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w trakcie jego realizacji także odnośnie do pakietu 6, dotyczącego ochrony zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, taka zmiana polegająca na możliwości jednorazowego zwiększenia w drugim albo trzecim roku realizacji tego

zobowiązania powierzchni użytków rolnych, na których to zobowiązanie jest realizowane ograniczona jest jedynie do pakietu 4 i 5. Ponadto, możliwe jest jednorazowe dodanie w drugim albo trzecim roku realizacji zobowiązania poszczególnych wariantów pakietu w ramach pakietu 4, 5 i 7. Propozycja zawarta w pkt 1 i 2 ust 1 § 5 rozszerza obie te możliwości zwiększenia powierzchni realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego także na pakiet 6.

Biorąc pod uwagę, iż zmiany możliwe w zakresie pakietu 6 wprowadzone niniejszym rozporządzeniem dotyczyłyby analogicznie jak w przypadku pakietu 4, 5 i 7 – drugiego lub trzeciego roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego nie ma konieczności wprowadzania odrębnych przepisów odnośnie do zobowiązań zaciągniętych od 2009 r. włącznie, gdyż zarówno beneficjenci, którzy rozpoczęli program w 2009 r. jak i 2010 r. będą mogli odpowiednio w roku 2011 oraz 2011 i 2012 skorzystać z proponowanej możliwości.

Powyższe zmiany wynikają z rosnącego zainteresowania pakietem 6. przy jednoczesnym ciągle niskim poziomem udziału rolników w tym działaniu zagrażającym osiągnięciu wskaźników określonych na poziomie PROW 2007-2013. Ponadto, pakiet ten realizuje priorytety programu rolnośrodowiskowego jakimi są ochrona różnorodności biologicznej i cennych siedlisk przyrodniczych.

Zmiana proponowana w § 9 w ust. 2 w pkt 3 lit. a dotyczy uzupełnienia przepisu o zakaz zakładania ekologicznych upraw sadowniczych na gruntach zmeliorowanych. Uprawy sadownicze znacznie ingerują w panujące na danym terenie stosunki wodne - ich korzenie penetrują głęboko glebę i stwarzają zagrożenie zniszczenia w szczególności drenarskich systemów melioracyjnych. Podobne rozwiązanie funkcjonowało w przypadku wsparcia dla plantacji trwałych przeznaczonych na cele energetyczne. Zgodnie z proponowanym brzmieniem § 6 rozporządzenia, ww. zmiana to dotyczyć będzie jedynie nowych beneficjentów realizujących program rolnośrodowiskowy od 2011 roku.

W związku z tegorocznymi, niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, w tym zwłaszcza związanymi z powodzią i podtopieniami, uniemożliwiającymi wywiązanie się z podjętego zobowiązania rolnośrodowiskowego, w tym w wielu przypadkach nie tylko w roku wystąpienia siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności ale także w latach kolejnych - proponuje się wprowadzenie przepisu umożliwiającego

wygaśnięcie zobowiązań rolnośrodowiskowych w całości lub części ze względu na wystąpienie siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, o których mowa w art. 47 lit. b-f rozporządzenia nr 1974/2006 i § 35 rozporządzenia rolnośrodowiskowego (zmiana proponowana w § 35a dodawanym do obowiązującego rozporządzenia).

Zgodnie z brzmieniem projektowanego przepisu, jeżeli na skutek działania siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, w tym m.in. katastrofy naturalnej jaką jest np. powódź lub podtopienie, rolnik nie może w latach następujących po roku ich wystąpienia kontynuować zobowiązania rolnośrodowiskowego albo jego części - kierownik biura powiatowego ARiMR może na wniosek rolnika wygasić to zobowiązanie w całości lub części. Brak możliwości realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego np. w zakresie pakietu 4. i 5. wynikać może z np. faktu zniszczenia przez powódź siedliska przyrodniczego, ze względu na którego występowanie jest przyznawana płatność w ramach tych pakietów. Bezpowrotna utrata cech kwalifikujących dane siedlisko do płatności rolnośrodowiskowej lub konieczność przywrócenia temu siedlisku choćby cech trwałego użytku zielonego (niekoniecznie do stanu pierwotnego) pozwalałaby, zgodnie z projektowanym przepisem, na stwierdzenie wygaśnięcia zobowiązania rolnośrodowiskowego w tym zakresie.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt rozporządzenia znajduje się w Programie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na II półrocze 2010 r.

Ocena skutków regulacji:

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie.

Projektowane rozporządzenie dotyczy rolników, powiatowych oddziałów Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, podmiotów prowadzących działalność w zakresie doradzania odnośnie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania płatności rolnośrodowiskowej, służb ochrony przyrody (regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, dyrektorów parków narodowych), jednostek certyfikujących gospodarstwa ekologiczne, Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, jednostek badawczo – rozwojowych koordynujących lub realizujących zadania w zakresie ochrony zasobów genetycznych, podmiotów prowadzących księgi zwierząt hodowlanych.

2. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Działanie uruchomione zostało w 2008 r. Zapotrzebowanie na środki finansowe na współfinansowanie tego działania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) z budżetu krajowego zostało przewidziane w ustawie budżetowej na rok 2011. Środki na finansowanie realizacji programu rolnośrodowiskowego w całym okresie wdrażania w latach 2007-2013 wynosiły pierwotnie ogółem 2 303 750 000 euro, z czego 80 % środków finansowych (1 843 000 000 euro) przewidzianych na udzielanie wsparcia w ramach działania pt. *Program rolnośrodowiskowy* pochodzi z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Dodatkowo, celem wzmocnienia efektów przyrodniczych Programu rolnośrodowiskowego w celu wsparcia priorytetu różnorodność biologiczna, określonego w art. 16a ust. 1 lit. d rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005, w ramach tzw. nowych wyzwań, na podstawie tego przepisu, na realizację *Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000*, przeznaczono od 2009 r. dodatkowe środki z EFRROW w wysokości 10 mln euro z puli przyznanej w ramach Health Check/EERP. Kwota ta stanowi 90% wkładu publicznego. W związku z powyższym środki na finansowanie realizacji programu rolnośrodowiskowego w całym okresie wdrażania w latach 2007-2013 wynoszą łącznie 2 314 861 111 euro.

Ze względu na fakt, iż proponowana zmiana nie zmienia alokacji środków na to działanie, stwierdza się, iż nie ma ona skutków finansowych po stronie budżetu państwa.

3. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało zasadniczego wpływu na rynek pracy. W dalszej perspektywie wejście w życie rozporządzenia może przyczynić się do poprawy stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz walorów przyrodniczych, co jako istotny zasób gospodarczy kraju, może być źródłem przewagi konkurencyjnej społeczności zamieszkującej te obszary.

4. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia wyrówna warunki konkurencji wewnętrznej sektora rolnego oraz będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność polskiego rolnictwa na wspólnym rynku.. Ponadto przepisy rozporządzenia mają na celu wspieranie zrównoważonej działalności rolniczej zgodnej z ochroną środowiska, a nie wspieranie działalności gospodarczej nastawionej głównie na zysk. Płatność rolnośrodowiskowa jest zatem rekompensatą dla rolników za obniżone plony ze względu na prowadzenie przez nich zrównoważonej działalności rolniczej zgodnej z ochroną środowiska.

5. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na rozwój regionalny na obszarach wdrażania pakietów rolnośrodowiskowych, poprzez znaczenie tych działań dla zachowanie walorów krajobrazowych obszarów wiejskich oraz promocję rolnictwa przyjaznego dla środowiska.

6. Konsultacje społeczne.

Projektowane rozporządzenie jest oparte na Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, który był szeroko konsultowany z instytucjami i organizacjami społeczno-zawodowymi związanymi z sektorem rolnym tak jak i zmiany wprowadzone w trakcie trwania obecnego okresu programowania.

Projekt rozporządzenia zostanie skonsultowany z organizacjami i instytucjami takimi jak:

- 1) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;

- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 3) Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 4) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 5) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”;
- 6) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 7) Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 8) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 9) Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 10) Krajowa Rada Izb Rolniczych;
- 11) Krajowa Izba Gospodarcza – Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego;
- 12) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich;
- 13) Krajowa Rada Spółdzielcza;
- 14) Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
- 15) Związek Zawodowy Rolników „OJCZYŻNA”;
- 16) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP;
- 17) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 18) Rada Gospodarki Żywnościowej;
- 19) Rada Rolnictwa Ekologicznego;
- 20) Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „EKOLAND”;
- 21) Polski Związek Plantatorów Tytoniu;
- 22) Krajowy Związek Plantatorów Tytoniu;
- 23) Związek Plantatorów Tytoniu w Krasnymstawie;
- 24) Okręgowy Związek Plantatorów Tytoniu w Grudziądzu;
- 25) Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach;
- 26) Instytut Warzywnictwa w Skierniewicach;
- 27) CDR Brwinów;
- 28) Instytut Zootechniki – PIB;
- 29) Business Centre Club;
- 30) Forum Związków Zawodowych;
- 31) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych LEWIATAN;
- 32) Konfederacja Pracodawców Polskich;

33)Związek Rzemiosła Polskiego;

Opracowano w Departamencie
Płatności Bezpośrednich

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

Akceptował: